

13 HAZİRAN 2017

**AVRUPA 2020
AKILLI, SÜRDÜRÜLEBİLİR VE KAPSAYICI BÜYÜME
STRATEJİSİNE İLİŞKİN
BİLGİ NOTU**

Avrupa Birliği'nin (AB) 2010-2020 dönemi için 10 yıllık kalkınma vizyonunu ortaya koyan "Avrupa 2020 Akıllı, Sürdürülebilir ve Kapsayıcı Büyüme Stratejisi", 3 Mart 2010 tarihinde Avrupa Komisyonu tarafından kabul edilmiştir.¹ Bu Strateji ile, Avrupa Birliği'nin (AB) büyüme ve istihdam gündemi belirlenmiş olup, AB'nin 2008 yılındaki küresel ekonomik krizden kaynaklı yapısal kırılganlığının ortadan kaldırılması için rekabetçiliğinin ve verimliliğinin artırılarak, sürdürülebilir sosyal piyasa ekonomisinin desteklenmesi amaçlanmaktadır.

Bu çerçevede AB'nin akıllı, sürdürülebilir ve kapsayıcı bir büyüme trendi izlemesi gerekliliğinden hareketle Strateji kapsamında beş ana hedefi belirlenmiştir:

1. 20-64 yaş arası nüfusun istihdam oranının %69 seviyesinden %75'e çıkarılması.
2. GSYİH'nın %3'ünün Ar-Ge'ye ayrılması hedefinin gerçekleştirilmesi; özel sektörün Ar-Ge'ye yatırım yapması için koşulların iyileştirilmesi ve yenilikçilik takibi için yeni bir gösterge setinin oluşturulması.
3. Sera gazı salınımının 1990 yılına kıyasla en az %20, şartlar elverişli ise %30 oranında azaltılması, AB'nin enerji tüketiminde yenilenebilir enerjinin payının %20'ye yükseltilmesi ve %20 oranında enerji verimliliği sağlanması.
4. Erken okul terk oranının %15'ten %10 seviyesine düşürülmesi, 30-34 yaş arası yükseköğrenim mezunu nüfus oranının %31 seviyesinden en az %40 seviyesine yükseltilmesi.
5. 20 milyon insanın yoksulluktan kurtarılarak, ulusal yoksulluk sınırı altında yaşayan AB vatandaşlarının sayısının %25 azaltılması.

¹<http://ec.europa.eu/eu2020/pdf/COMPLET%20EN%20BARROSO%20%20%200007%20-%20Europe%202020%20-%20EN%20version.pdf>

Bu hedeflerin AB genelinde ve üye devletlerde yerel, bölgesel ve ulusal düzeyde gerçekleştirilmesini teminen “Öncü Girişimler” olarak ifade edilen detaylı 7 yol haritası ortaya konmuştur.

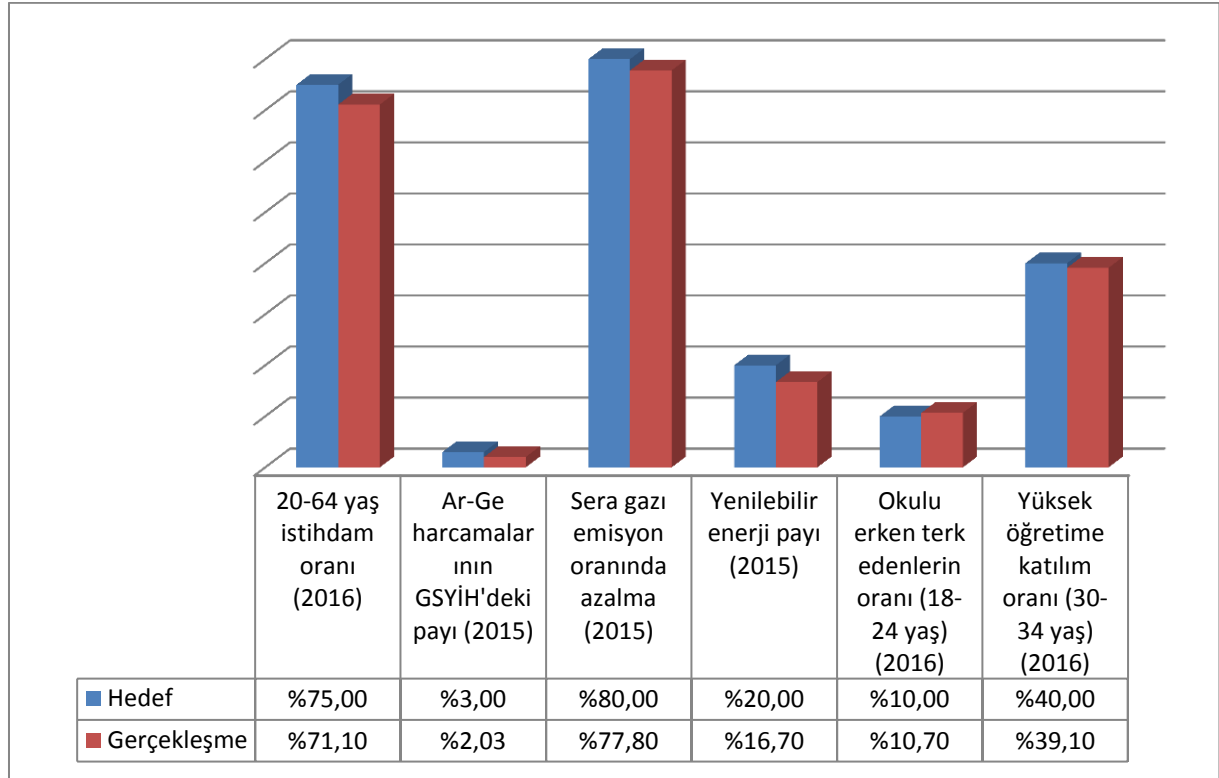
1. **Yenilikçilik Birliği (Innovation Union) Girişimi** ile yenilikçi fikirlerin ürün ve hizmetlere dönüşerek istihdam ve büyümenin artırılmasını amacıyla araştırma ve yenilik alanında finansmana erişim şartlarının iyileştirilmesi.
2. **Gençlik Hamlesi (Youth on the Move) Girişimi** ile gençlerin iş piyasalarına daha kolay girmeleri için eğitim sisteminin iyileştirilmesi.
3. **Avrupa için Dijital Gündem (A Digital Agenda for Europe) Girişimi** ile yüksek hızlı internete geçişin hızlandırılması ve AB çağındaki firmaların ve hane halklarının dijital tek pazar imkânlarından daha iyi faydalanmalarının sağlanması (2014 yılı sonrasında Juncker’in Dijital Tek Pazara ilişkin önceliği kapsamındaki politika belgeleriyle ele alınmaktadır).
4. **Kaynakları Verimli Kullanan Avrupa (Resource Efficient Europe) Girişimi** ile düşük karbonlu ekonomiye geçişin desteklenmesi, kaynakların verimli kullanılması, yenilebilir enerji kaynakları kullanımının artırılması, ulaştırma sektörünün modernize edilerek enerji verimliliğinin teşvik edilmesi (2014 yılı sonrasında Juncker’in enerji birliği ve iklim ilişkin önceliği kapsamındaki politika belgeleriyle ele alınmaktadır).
5. **Küreselleşme Çağı için Sanayi Politikası (An Industrial Policy For The Globalisation Era) Girişimi** ile özellikle KOBİ'lere yönelik olarak iş ortamının iyileştirilmesi ve küresel düzeyde rekabet edebilirliği teminen AB'nin sanayi temelini güçlendirilmesi (2012 yılında Büyüme ve Ekonomik Düzeltme için Daha Güçlü Avrupa Sanayisi Tebliği ve Avrupa Sanayi Rönesansı Tebliği ile ele alınmaktadır).
6. **Yeni Beceriler ve İşler için Gündem (An agenda for new skills and jobs)** ile iş piyasalarının modernleştirilmesi ve bireylerin becerilerinin tüm hayatları boyunca geliştirilmesinin sağlanmasıyla değişen piyasa koşullarındaki emek arz ve talebinin karşılanması (2016 yılında Avrupa Yeni Beceriler Gündemi kapsamında ele alınmaktadır).
7. **Yoksulluğa Karşı Avrupa Platformu (European Platform Against Poverty and Social Exclusion)** ile sosyal ve bölgesel uyumun sağlanması için büyüme istihdamın faydalarının yoksullukla ve sosyal dışlanmayla karşı karşıya kalan kesimleri de kapsayarak, bu kesimlerin toplumda aktif bir şekilde yer almalarının sağlanması.

2014 yılında Avrupa Komisyonu tarafından Avrupa 2020 Stratejisinin dört yıllık değerlendirmesi yapılmıştır. Değerlendirmeler kapsamında AB'nin büyümesinin diğer gelişmiş ekonomilerin gerisinde kaldığı aradaki farkın son otuz yılda düşük verimlilik artışı sebebiyle daha da arttığı sonucuna varılmıştır. Verimlilik artışının beşeri sermaye, araştırma,

eğitim ve öğretim önemi ve yenilikçilik kapasitesinin artırılmasının verimlilik artışı ile olan bağlantısı ortaya konmuştur. Birlik düzeyinde üye ülkeler ve bölgeler arasında artan gelir ve servet eşitsizlikleri gözle görünür hale gelmiştir.²

Bunun yanı sıra, Avrupa 2020 Stratejisi'nin değerlendirilmesi yukarıda ifade edilen hedeflerden kapsamında belirlenen 12 göstergelerle yıllar bazında ölçülmektedir. Bu göstergeler kapsamında gerçekleşme durumu 2015 ve 2016 verileri kapsamında aşağıdaki grafik ve tabloda yer almaktadır.³

Grafik 1: % olarak belirlenen göstergelerde mevcut durum

Kaynak: Eurostat

Tablo 1: Sayısal olarak belirlenen göstergelerde mevcut durum (2015 verileri)

Göstergeler	Hedef	Gerçekleşme
Sektörlerde Sera Gazı Salınımının Azaltılması (Ton)	264.416.000	252.066.000
Enerji Tüketiminin Azaltılması (Ton)	1.483.000	1.530.000
Yoksulluk Sınırındaki Kişilerin Sayısının Azaltılması	20.000.000	1.593.000
Potansiyelinin Altında Çalışan Kişiler	-	3.924.000
Harcanabilir Geliri Yoksulluk Eşiğinin Altında Olan Kişiler	-	86.592.000
Ağır Biçimde Maddi İmkânları Kısıtlı Kişiler	-	38.960.000

Kaynak: Eurostat

² http://ec.europa.eu/europe2020/pdf/europe2020stocktaking_en.pdf

³ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/europe-2020-indicators/europe-2020-strategy/headline-indicators-scoreboard>

İstihdam hedefi kapsamında, 20-64 yaş arası bireylerin istihdamına ilişkin veriler yıllar bazında ele alındığında küresel ekonomik kriz sonrası 2008-2012 döneminde azalan istihdam oranı 2013 yılından itibaren pozitif bir trend yakalayarak yıllık ortalama 0,8'lik oranda artmıştır. Özellikle Junker'in Avrupa Komisyonu başkanlığı görevini devralmasının ardından, istihdam ve büyüme alanındaki yeni yatırımların 2015-2016 yıllarında %1'lik bir artışı tetiklediği değerlendirilmektedir. 2014 yılında gerçekleştirilen ara değerlendirme çalışması kapsamında bu hedefin tutturulmasının beklenmediği ifade edilmekle birlikte, 2020 yılına kadar %75 hedefinin tutturulmasının mümkün olmayacağı düşünülmektedir.

Ar-Ge yatırımlarına ilişkin hedef kapsamında, Ar-Ge yatırımlarının GSYİH'deki payı kapsamında 2012-2015 döneminde %0,3 oranında bir artış sağlanmış ancak 2015-2016 yıllarında %0,1 oranında bir düşüş gerçekleşmiştir. Ar-Ge alanında gerek Junker öncelikleri gerekse Ufuk 2020 Programı kapsamındaki yatırımlara rağmen ciddi bir artış olmadığı görülmekte olup, %3'lük hedefin tutturulması mümkün görülmemektedir. 2014 yılındaki ara değerlendirme çalışmalarında bu hedefin %2,6 oranında olacağı öngörülmüş ancak göstergedeki değişim bu oranın beklentinin altında kalacağını ortaya koymaktadır.

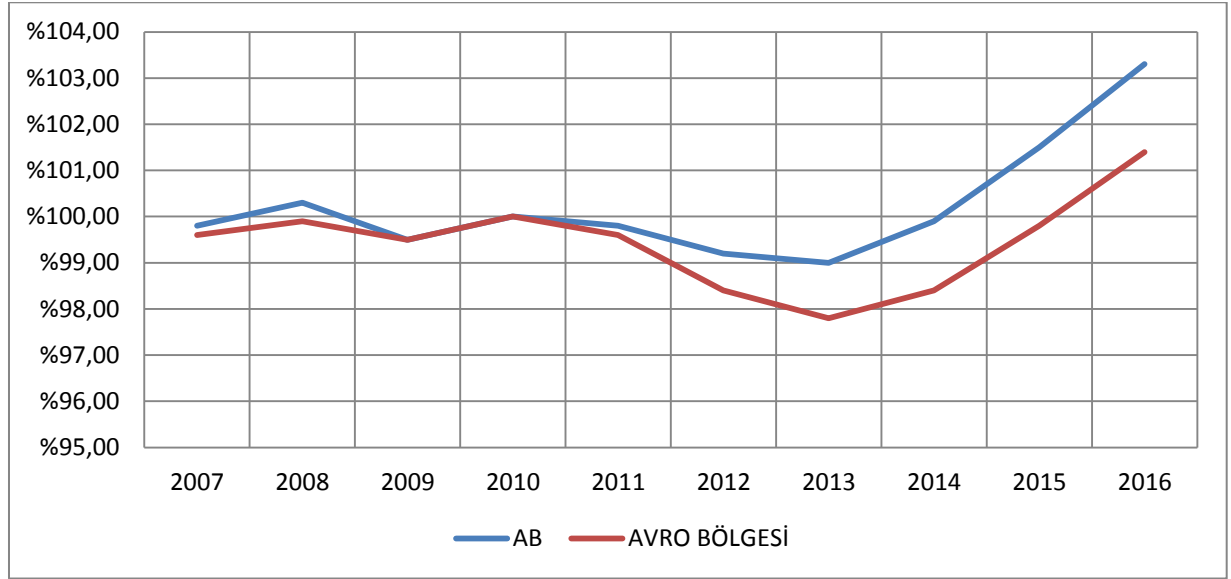
Sera gazı emisyonu hedefi kapsamındaki göstergelerde ciddi ilerleme sağlandığı görülmektedir. Değerler hedeflerin oldukça altında seyretmekte ve 2015 yılında bu alandaki değerlerde gerileme olduğu görülmektedir.

Okulu erken terki ve yükseköğretim katılım oranlarına ilişkin hedef kapsamında, ciddi ilerleme sağlanmış olup, hali hazırda devam eden trendle 2020 hedefinin tutturulabileceği değerlendirilmektedir. Okulu terk oranlarında 2008 yılına kıyasla %4'lük bir düşüş sağlanmıştır. Yükseköğretim alanındaki 2008 yılına göre %8'lik bir artış yakalanmıştır.

20 milyon insanın yoksulluktan kurtarılmasına ilişkin hedef kapsamında, yoksulluk sınırında yaşayan bireylerin sayısında 2008-2012 döneminde çok ciddi bir artış olmasına rağmen, ancak 2012 sonrasında azalma trendine girmiştir. 2012-2015 döneminde AB genelinde yaklaşık 5 milyon kişi yoksulluktan kurtarılmıştır. Öte yandan 20 milyon kişi hedefinin tutturulmasının mümkün olmayacağı düşünülmektedir.

AB'nin küresel ekonomik kriz sonrası yapısal kırılmasının ortadan kaldırılması amacıyla bir kalkınma stratejisi vizyonuyla ortaya konan Avrupa 2020 Stratejisinin uygulanması döneminde AB ve Avro bölgesi 2010 yılına endeksli kişi başına düşen GSYİH oranlarındaki yüzde değişimi aşağıdaki grafikte verilmektedir.

Grafik 2: AB ve Avro bölgesi 2010 yılına endeksli kişi başına düşen GSYİH oranları (%)

Kalkınma perspektifinden bakıldığında kişi başına düşen GSYİH oranlarında 2010-2013 döneminde düşüş yaşandığı görülmektedir. AB'nin 2013 yılındaki negatif trendin pozitif trende dönmesindeki ana etmenin, Avrupa 2020 Stratejisi ara değerlendirme çalışmaları kapsamındaki öneriler doğrultusunda, AB'nin Uyum Politikası ve diğer fon imkanlarını Avrupa 2020 önceliklerine odaklanarak daha planlı bir şekilde yatırım yapmasıdır. 2014 yılı ortasından itibaren ise, Avrupa Komisyonu başkanlığı görevini devralan Junker'in politikaları ve hedef odaklı uygulamaları ile bu oranda artış olduğu görülmektedir. Avrupa 2020 Stratejisinin kalkınma perspektifinde hedeflerini tutturamamasına rağmen, AB'nin kalkınmada büyük oranda ilerleme sağlandığı değerlendirilmektedir.